

การใช้ภาษาในวรรณกรรมของคอกไม้สด

นางสาวพุกษา เนียมรักษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-066-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15566

1121101101

THE USE OF LANGUAGE IN DOKMAISOD'S LITERARY WORKS

Miss Pruksa Niamruksa

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Thai
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

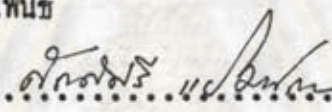
ISBN 974-576-066-8

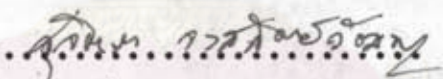
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้ภาษาในวรรณกรรมของคอกไม้สด
โดย นางสาวพุกษา เนียมรักษา
ภาควิชา ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ คร. สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา

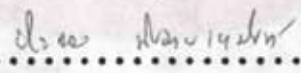
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชรภักดิ์)

คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี เข้มนันทิกา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ คร. สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประคอง นิมนานเหมินท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณฉัตร ชำนิโรคสานต์)

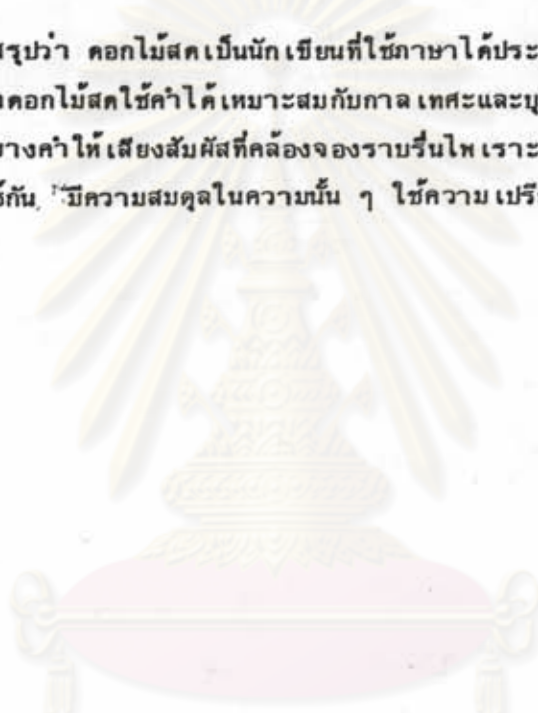
พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พจนานุกรม : การใช้ภาษาในวรรณกรรมของคอกไม้สด (THE USE OF LANGUAGE IN DOKMAISOED'S LITERARY WORKS) อ. ที่ปรึกษา : อ.ดร.สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา, 231 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาลักษณะเด่นของการใช้ภาษาที่ปรากฏในวรรณกรรมของคอกไม้สด

การวิจัยกล่าวถึง การใช้ภาษาที่ประณีตบรรจงอันเป็นลักษณะเด่นของการใช้ภาษาที่ปรากฏในวรรณกรรมของคอกไม้สด โดยศึกษาจากนวนิยาย 12 เรื่อง และเรื่องสั้น 20 เรื่อง

ผลการวิจัยสรุปว่า คอกไม้สดเป็นนักเขียนที่ใช้ภาษาได้ประณีตบรรจงทั้งทางด้านคำและทางด้านความ ทางด้านคำคอกไม้สดใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล คำที่เลือกใช้ให้ความรู้สึกและให้ภาพที่เด่นชัด บางคำให้เสียงสัมผัสที่คล้องจองราวรื่นไพเราะ ทางด้านความ คอกไม้สดเล่าด้วยความได้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน มีความสมดุลในความนั้น ๆ ใช้ความเปรียบได้เหมาะสม สร้างงานได้กระชับทั้งมีเอกภาพในตัวเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาไทย
สาขาวิชา ภาษาไทย
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

PRUKSA NIAMRUKSA : THE USE OF LANGUAGE IN DOKMAISOD'S LITERARY WORKS. THESIS ASVISOR. SUCHITTRA CHONGSTITVATANA, PH.D. 231 pp.

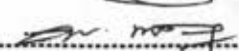
The main purpose of the study is to describe the use of language in Dokmaised's literary works.

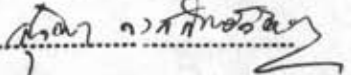
The study aims at analysing the elegance and finess of Dokmaised's use of language in her literary works consisting of 12 novels and 20 short stories.

The result of the study reveals that Dokmaised has exquisite ability in the use of words and the unity of the text. She employs the right word at the right place both for the situation and characterization. Her language has the charm of melody and the clarity of sight and feelings. Her text also flows smoothly with fine balance and unity.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาไทย
สาขาวิชา ภาษาไทย
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างค้ำประกันของ
อาจารย์ ดร. สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้
คำแนะนำในการเลือกหัวข้อเรื่อง พร้อมทั้งช่วยตรวจทานแก้ไขโครงร่างและ
เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่และห่วงใยด้วยดีตลอดมา
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์
ดร. ศักดิ์ศรี แยมันคคา รองศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา
รองศาสตราจารย์ ดร. ประคอง นิมมานเหมินท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณ
เกரியงไกรเพ็ชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณภักดิ์ ชำนิโรคสานต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
อารคา กิระนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวัญดี อัครวาจุมิษฐ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรางค์
ฟ้าพานิช และผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพิมพ์ พงศ์ประยูร ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ
อย่างสูงในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่าน

อนึ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความช่วยเหลือของคุณอารีย์ วงศ์บุญมี
คุณลลิตา ศรีอรุณพรหม คุณสุปราณี มณฑานุช อีกทั้ง คุณจารุณี ทิพย์นิมานชัยกร
ที่ช่วยในการจัดพิมพ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ซึ่งกรุณาอำนวยความสะดวก
ความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และที่ ๆ ซึ่งสนับสนุนใน
ค่านิยามเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ท้ายนี้ขอระลึกถึงความมีน้ำใจของเพื่อน ๆ ทุกคนตลอดจนหลาน ๆ
ที่ช่วยในการคัดลอกข้อมูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายในการวิจัย	3
สมมุติฐานในการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
วิธีดำเนินการ ค้นคว้าและวิจัย	6
2 การใช้ภาษาในวรรณกรรมของคอกไม้สด	7
ก. การใช้ถ้อยคำ	8
1. การใช้ศัพท์สูง	9
2. การใช้ศัพท์ทางค่านศาสนา	14
3. การนำคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมาใช้ร่วมกัน	22
4. การใช้คำแบบบันไดคำ	27
5. การใช้คำซ้ำ	29
6. การใช้คำซ้อน	31
7. การเล่นคำ	34
7.1 การเล่นคำโดยการซ้ำคำและกลุ่มคำ	34
7.2 การเล่นคำโดยการ เปลี่ยนตำแหน่งของคำ	65
7.3 การเล่นคำโดยการนำคำซ้อนมาแยก ใช้เป็นคำเดี่ยว	68

๒. การใช้ประโยค	70
1.1 ประโยคยาว	71
1.2 รูปประโยคยืมจำนวนแปลในบางสำนวนมาใช้	73
3 ลักษณะความประณีตบรรจงในการใช้ภาษาของคอกไม้สด	74
ก. ความประณีตบรรจงในคำ	77
1. ใช้คำที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	77
1.1 แยกคำที่ใช้ในภาษาพูดออกจากภาษาเขียน	78
1.2 ใช้คำที่เหมาะสมกับสถานภาพและบุคลิก ของตัวละคร	79
2. การเล่นกับความหมายของคำ	92
2.1 การใช้คำที่มีความหมายชวนกะยิง	93
2.2 การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม	97
3. การใช้คำที่ก่อให้เกิดภาพและความรู้สึก	100
3.1 การใช้คำที่ก่อให้เกิดภาพและความรู้สึกโดยตรง	102
3.2 การใช้คำพิเศษณ์	107
3.3 การเรียงคำ	109
3.4 การใช้คำมีสัมผัส	111
ข. ความประณีตบรรจงในคำความ	115
1. การลำดับความ	115
1.1 การลำดับเหตุและผลได้สอดคล้องกัน	115
1.2 การลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ..	118
1.3 การบ่งบอกรายละเอียดแล้วสรุปความ	121
2. การสร้างความสมดุลในถวาม	124
3. การใช้ความเปรียบเพื่อให้เกิดภาพและความรู้สึก ..	127
3.1 ใช้วิธีอุปมาอุปมัย	128
3.2 ใช้วิธีอุปสัณเษ	142
3.3 ใช้วิธีอุปคณาธิษฐาน	144

บทที่

หน้า

4. การสร้างเอกภาพในงานเขียน	147
4.1 แนวคิดของเรื่อง ตัวละคร การจบเรื่อง ..	147
4.2 การใช้พหุภาษิตและบทร้อยกรอง	154
4.3 การตั้งชื่อเรื่องและชื่อตัวละคร	168
4 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	175
บรรณานุกรม	177
ภาคผนวก	182
ประวัติผู้เขียน	231

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย